

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۲/۰۶/۱۹

محمد انور آخري

د بنځو ليک لوست په اسلام کې (د نجونو زده کړې) (لسمه برخه)

(ابراهيمي اديانو حجاب)

چادري په اديانو کې

په تېرو ليکنو کې د نجونو د زده کړو او حجاب په اړه مالومات وړاندې شول، غواړو په دې برخه کې په نورو اديانو کې د حجاب په هکله لنډ مالومات وړاندې کړو چې وروسته به د يهوديت، عيسويت او د نورو اصلاحي اديانو حجاب له اسلامي حجاب سره پرتله شي.

د اسلام له سپېڅلي دين وړاندې د نړۍ په ډېرو سيمو کې بنځو خپل مخونه پټول خو دا ډول حجاب په عامه توگه نه عملي کيده، يوازې د پاچاهانو او لوړ پوړو چارواکو د مېرمنو لپاره رامنځ ته شوی و. «پارسي چارواکو بنځي تردې کچې تر فشار لاندې نيولي وې چې ميروېنو بنځو ته اجازه نه وه له خپلو خپلوانو سره مخ شي تر دې چې له خپلو پلرونو او وروڼو سره يې هم نه شول ليدلي.» (ويل دورانن: تاريخ تمدن، لومړی ټوک ۳۰۶ مخ)

د هندوانو په ټولو مذهبي کتابونو کې پرته له (بهاگاواد - گيتا) کتاب څخه بنځه محکومه او له ډول، ډول زورونو سره مخ ده، د هندوانو بنځي د هغوی د ديني بنوونو له امله له داسې کړاوونو سره مخ وې چې کله به د بنځي مېړه مړ شو نو بنځي به له خپل مېړه سره خپل ځان ژوندی سوځولو چې دا ډول عمل ته (ستي) يا (ساتي) وايي. «په لومړيو کې د دغه ناوړه دود د درولو په موخه د هندوستان مغل پاچا اکبر (مغل اعظم) کوبښ وکړ خو وروسته د انگرېزانو د واکمنۍ پر مهال راجا رام موهن رای چې د اسلام او مسيحييت تر اغېز لاندې راغلی و، انگرېزان وهڅول چې د ستي دود مخنيوی وکړي چې په نتيجه کې د ستي پر دود بنديز ولگول شو.» (جواهر لال نهرو: کشف هند، ۲ ټوک، ۵۲۳ مخ)

د پاڼو شميره: له 1 تر 3

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دلپکني د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليږلو مخکې په خبر و لولئ

سره له دې چې د هندوانو د ديني ښوونو له امله ښځه مظلومه او د مرگ تر پولې رسول شوي ده خو د حجاب په برخه کې خپل سنتي او ديني کالي اغوندي چې مخ، ملا، لاسونه او پښې يې څرگندي او سر، سينه او له ملا ښکته تر پښو پورې پټه وي.

دا شان د چينايانو د کنفوسيوس په دين کې ښځه که د پلار په کور کې وي يا د مېړه په کور کې، بايد له سړي څخه په کومه توگه متابعت وکړي.

د جاپانيانو په ټولنه کې پلار واکي ده چې کرنې او تصاميم د سړيو له خوا ترسره کېږي او ښځه د چينايي ښځو په څېر له سړيو اطاعت کوي، جاپاني ښځې اوس مهال هم د سړيو په برلاسي منلي ده، د جاپاني ښځو حجاب هماغه دوديز کالي دي چې د (کيمون) په نوم ياديږي چې پرته له سر، مخ، لاسونو او پښو څخه ټوله په کې پټه وي.

د عيسوي دين ډېری لارويان (د پروتستانو مذهب) منونکي د يهودانو په ديني کتابونو ايمان لري خو مور يوازې د عيسويانو له ديني منابعو (د پولوس له رسالې، د کورنيتيانو ۱ باب، ۱۱مه برخه، ۵-۶ جز) څخه د حجاب په اړه لنډ مالومات راخلو.

د عيسويانو په ديني کتابونو کې د چادري څرک نه ليدل کېږي، يوازې ښځو ته د عبادت پر مهال د سرپټولو جدي ښوونې شوي دي چې په لږ تفصيل سره يې رانقلوو: «کومه ښځه چې سرتوره دُعا کوي هغه خپله بې عزتي کوي، ځکه چې هغه د سر خړيلې په شان ده. که ښځه لوپټه نه په سرکوي نو وپښته دې هم پرې کړي، که دې ښځې لپاره وپښته پريکول او سر خړيل د شرم خبره وي نو لوپټه دې په سر کوي.»

د يهودو په ديني منابعو کې د چادري په اړه د بېلابېلو پېښو په هکله مالومات راغلي دي چې په دې تړاو د يهودانو د کتابونو په استناد د څو پېښو په اړه مالومات وړاندې کوو، سره له دې چې مور د يهودو په تحريف شويو کتابونو باندې باور نه لرو خو دا چې د اسرايلو لپاره خپل کتابونه د باور وړ او سپيڅلي دي نو څه چې دوی په خپلو کتابونو کې ليکلي دي مور يې کټ مټ رانقلوو او هېڅ ډول کمې او زياتې نه په کې کوو: وايي چې ربکا نومي يهوده جينې چې اسحاق ته د واده په موخه په اوبښ باندې وروړل کيدله نو کله چې هغې په دښته کې اسحاق وليد نو له اوبښ څخه ښکته شوه او له خپل راتلونکي مېړه څخه يې په چادري باندې مخ پټ کړ، په دې هکله د (تورات د پيداينيت په کتاب ۲۴ فصل، ۶۳-۶۴-۶۵ آيتونه) کې راغلي دي: «... يوه ورځ مازديگر مهال [اسحاق] په دښته کې گرځيده او په فکر کې د وېر وېر، خپل سر يې پورته کړ و يې ليدل چې اوبښان رادرومي. ربکا [نومي جلکې] د اسحاق په ليدلو سره ژر له اوبښه راکوزه شوه، له خپل خادم يې وپوښتل چې هغه سړی څوک دی چې زموږ هرکلي ته راځي؟ هغه ځواب ورکړ: اسحاق زما د مالک [ابراهيم] زوی، د دې خبرې په اوريدلو سره ربکا په چادري کې خپل مخ پټ کړ.»

کله چې د يهودو د کورنيو غړي وژل شوي دي يا يې په جگړو کې ماتي خورلي دي يا له کوم بل ډول سختيو سره مخ شوي دي نو د وېر د ښکاره کولو په موخه «خپل کالي څيرې کوي، ځانونه وهي، په لور اواز ژري، خپل وپښتان شکوي، په خپلو سرونو خاورې بادوي، تور سرونه او لوڅې پښې درومي. سربېره پردې د ماتم له امله خپل مخونه پټول.» د يهودو د ديني منابعو پر استناد، دا ډول کرنې نه يوازې عامو يهودو ترسره کولې بلکې د دوی پيغمبرانو او پاچاهانو هم ترسره کړي دي، د ماتم پر مهال د مخ پټولو يادونه د (حزقيال کتاب ۲۴ فصل، ۲۲ آيت) کې راغلي ده.

يو بله ناوړه او شرمونکې پېښه چې د چادري د اغوستلو له امله په اسرايلو کې رامنځ ته شوې ده هغه د خپل خسر له لخوا له خپلې ننگور سره د زنا کولو عمل دی چې د (تورات د پيداينيت په کتاب، ۳۸ فصل، ۱۲ تر ۲۶ آيت پورې) کې د نوموړي پېښې څرنگوالی بيان شوی دی:

«... څه موده وروسته د (يهودا) ښځه مړه شوه، کله چې د غمرازی ورځې تېرې شوې، يهودا له خپل ملگري (حيره عدولامي) سره د مېړو د وړيو د ټولولو د نظارت په موخه (تمنه) [سيمې] ته ولاړ. [د يهودا کونډې نگور] (تامار) ته يې خبر ورکړ چې خسر يې د وړيو ټولو په موخه د تمنه [سيمې] ته حرکت کړی دی. تامار خپل د کونډيزون کالي له ځانه وايستل، د دې لپاره چې ونه پېژندل شي چادري يې پرس کړه او د تمنه د لاره پر سر، د (عيناييم) دروازي سره نږدې کيناسته، [تامار] وليدل چې [د هغې ورکې لپور] (شيله) لوی شوی دی خو [د هغې خسر نه غواړي] هغه ته يې په نوم کړي.

يهودا هغه وليدله، خو دا چې هغې خپل مخ پټ کړی و ويې نه پېژندله، فکر يې وکړ چې ښکاره ښځه ده. نو د سرک غاړې ته ورنږدې شو، (له دې ناخبر چې خپله نگور يې ده) له هغې يې د يو ځای کيدو [زنا] غوښتنه وکړه، تامار وويل: «څه غواړي ماته راکړي؟»

يهودا وويل: «يو وزگوری به له خپلې رمې درته راولېږم.»

ښځې وويل: «دا چې زه ډاډمنه شم وزگوری رالېږي د گروې په توگه څه څيز راکړه.»

يهودا وويل: «څه څيز ستا سره گروي کېږم؟»

ښځې وويل: «خپل مېر او امسا (عصا)»

يهودا هغه [توکي] ورکړ او له هغې سره يو ځای شو چې په نتيجه کې تامار دوه ځانه (حامله) شوه. وروسته له دې پېښې تامار ولاړه او د گونديتوب کالي يې بيا واغوستل. يهودا خپل ملگري، حيره عدولامي ته وزگوری ورکړ چې ښځې ته يې وسپاري او [د يهودا] گروي څيزونه تري واخلي خو حيره هغه ښځه ونه موندله. له ځايي خلکو يې وپوښتل: هغه ښکاره ښځه چې د دروازي سره ناسته وه څه شوه؟ هغو ځواب ورکړ چې مور دا ډول ښځه نه ده ليدلې.

حیره یهودا ته ورغی ویی وویل چې هغه [بنځه] یی ونه موندله او ځایي خلکو هم وویل چې دا ډول بنځه یی نه ده لیدلې. یهودا وویل: «پرېږده هغه څیزونه د هغې وي هسې نه چې رسوا شو، په هر حال ما خو وزگوری هغې ته ولېږه خو تا ونه شول کړی هغه ومومي.

وروسته له درو میاشتو یی یهودا ته خبر ورکړ چې تامار، نگور یی زنا کړي ده او حامله شوي ده، یهودا وویل: «هغه بهر راولئ ویی سوزوی» په داسې حال کې چې تامار یی د وژلو په موخه بهر ته روانه کړي وه، خپل خسر ته یی پیغام ولېږه: «هغه سړی چې د دغه مېر او امسا څښتن دی، هغه زما د بچي پلار دی آیا هغه پېژني؟»

یهودا مېر او امسا وپېژندل ویی ویل: «هغه مقصره نه ده، ځکه چې ما په خپله ژمنه وفا ونه کړه چې هغه می خپل زوی شپله ته په نوم کړی وای.»

په تورات کې د مخ پټولو د پورته یادونو پر بنسټ د یهودو خاخامانو اسرائیلي بنځو ته د حجاب حدود ټاکلي دي چې تفصیل ته یی اړتیا نه شته.

نېټه: ۱۴۰۱/۳/۲۸ ل.

نور بیا